

Csata előtt

Interaktív választási térkép és mandátumbecslés a 2022-es országgyűlési választáshoz

Pár nappal a tiszaujvárosi időközi és másfél évvel a 2022-es parlamenti választás előtt talán újra aktuális a kérdés: mi kell ahhoz, hogy az ellenzék legyőzze a Fideszt? A jelenlegi közvélemény-kutatási adatok szerint mind a borsodi időköziben, mind a 2022-es parlamenti választáson a Fidesz győzelme lenne a [papírforma-eredmény](#), de vajon mekkora népszerűség-változásnak kellene bekövetkeznie ahhoz, hogy ellenzéki siker szülessen? Milyen választási eredmény várható a jelenlegi támogatottsági adatok mellett? Ha a jövőbeli erőviszonyokat még nem is ismerjük, az egyre inkább látható, hogy kik lesznek a 2022-es kampány résztvevői: alighanem - 2006 után újra - kétpólusú küzdelemre lehet számítani.

A [21 Kutatóközpont](#) létrehozott egy oldalt, amin egy interaktív választási térképet és mandátumkalkulátort üzemeltet. A program azt illusztrálja, hogy milyen országos támogatottsági szintek és milyen karakterű választási térképek állíthatják elő a kormánypárti, illetve az ellenzéki többséget. A mandátumbecslő modell megmutatja, hogy az ellenzék és a kormány – felhasználó által – feltételezett szavazataránya milyen mandátumeloszlást eredményezne. Sőt, azt is, hogy hogyan nézne ki a becsléshez tartozó választási térkép; mely körzeteket nyerné meg nagy valószínűséggel a kormány, és melyeket az ellenzék. A felhasználó bármelyik választókerület esetében kiigazíthatja a modellt, addig sorolva át a körzeteket, ameddig az általa kívánatosnak vagy reálisnak tartott választási térképet meg nem kapja. A térkép átrajzolásával párhuzamosan a modell jelzi azt is, hogy az új konstellációhoz milyen összetételű parlamenti patkó tartozna.

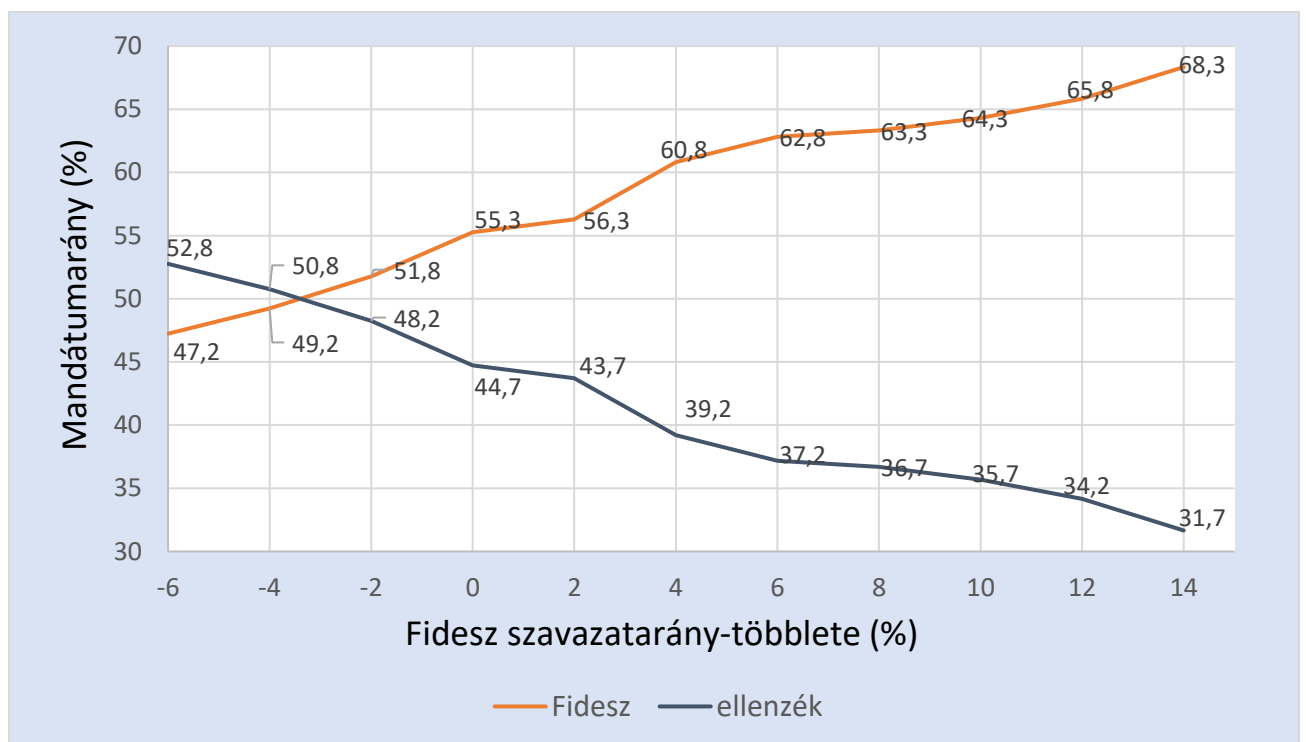
A mandátumbecslés kiindulópontja a 2019-es európai parlamenti választási eredmény országgyűlési választókerületi bontása (minimálisan kiegészítve az önkormányzati választás eredményeivel). Azt feltételezi a mandátumbecslő program, hogy a voksok területi mintázata hasonlóan alakul majd 2022-ben is. Ezzel a módszerrel dolgozott [2017-ben Róna Dániel](#) és [2019-ben Tóka Gábor](#) is. További feltételezés, hogy a Fidesz 300 ezer határon túli voksra számíthat, szintén kap plusz egy mandátumot a hozzá hú nemzetiségi képviselő miatt, illetve az MKKP és a Mi Hazánk nem jut be a parlamentbe: a jelenlegi felmérések és választásszociológiai tudás is ezt támasztja alá (ha valamelyik mégis bejutna, akkor 3-6 mandátumot nagyjából egyenlő arányban venne el a két nagy bloktól). A modell közös hatpárti (DK-Momentum-Jobbik-MSZP-P-LMP) egyéni választókerületi együttműködéssel számol (ahogy azt az érintett felek már bejelentették), és közös lista formájában kéri a szavazatarányra vonatkozó becsléseket is. Utóbbi kérdés még nem dőlt el, ám mandátumtechnikai értelemben nincs jelentősége a dilemmának: ugyanolyan szavazatarányt feltételezve az ellenzéki külön indulás [a legtöbb esetben](#) ugyanazt a mandátumarányt [adná](#), mint a közös lista. A további részletek a módszertani blokkban olvashatóak."

A tanulmányunkban – a belinkelt mandátumkalkuláció alapján – áttekintjük, hogy milyen választásmatematikai forgatókönyvek képzelhetőek el 2022-ben, ezek közül melyiknek mekkora realitása van, végül összegezzük a főbb tanulságokat. Természetesen a kalkuláció alapjául szolgáló feltevések egyáltalán nem biztos, hogy bekövetkeznek: ezért hívjuk ezt mandátumbecslésnek. Megbecsüljük, hogy a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján,

várhatóan hogyan alakulna a pártok közötti mandátumeloszlás *egy megadott országos népszerűségi arány mellett* - illetve bemutatjuk, hogy a múltbeli tendenciák és a felhasználó jelenlegi országos erőviszonyokra vonatkozó becslése szerint milyen választási térképre lehet számítani. A korábbi választásokon [ugyanaz a módszer](#) csak kevés mandátummal tért el a tényleges mandátumszámoktól, és hagyományosan a választási térképre is erős területi stabilitás, folytonosság jellemző.

Az 1-es ábra a választási rendszer hatásait mutatja be: a vízszintes tengelyen a szavazati arányok, a függőlegesen pedig a hozzájuk tartozó becsült mandátumarányok láthatóak. A negatív tartomány ellenzéki népszerűségi előnyt, a pozitív kormánypárti többséget mutat.

1. ábra. A választási szimulációk eredményei

Az első ábra megmutatja, hogy jelentős mértékben lejt a pálya: 4 százalékpontos fideszes fölény 61-39 arányú mandátumtöbbséggel járna a kormány számára, ugyanakkora ellenzéki fölény viszont minimális ellenzéki többséget eredményezne (51-49). Ennek az az oka, hogy [az ellenzéki választókerületek átlagosan valamivel több választásra jogosulttal rendelkeznek lélekszámúak \(körülbelül 80 ezer főek\), mint a kormánypártiak \(kb. 75 ezer főek\)](#), így egy ellenzéki szavazat kevesebbet ér, mint egy kormánypárti.

A főbb tanulságok:

1. Az ellenzéknek ahhoz, hogy többségbe kerüljön nagyjából 3-4 százalékponttal többet kell szerezni, mint a Fidesznek.

2. Szavazategyenlőség (47-47%) esetén a Fidesz 55-45%-os parlamenti többségbe kerül. Sőt, enyhe (két százalékpontos) ellenzéki szavazattöbbslet esetén is 52-48 arányú mandátumtöbbségre számíthat a kormány.
3. A kormánypárti kétharmadhoz 14 százalékpontos szavazattöbbsletre lenne szükség. Az eddigi eredmények szinte tökéletesen megegyeznek [Tóka számításaival](#).
4. Az is látszik, hogy a választókerületi együttműködés milyen jelentős mértékben javítja az ellenzék helyzetét: 2018-ban a belföldi szavazatok tekintetében egy százalékpontos összesített ellenzéki fölény is fideszes kétharmadot eredményezett. Ha a legalább kismértékű együttműködést megvalósító 2018-as választás helyett a zéró választókerületi koordinációval jellemezhető 2014-es választáshoz hasonlítunk, még feltűnőbb a különbség: akkor a parlamentbe jutó ellenzéki pártok együttvéve több, mint 9 százalékponttal értek el magasabb belföldi támogatottságot, mint a Fidesz, a végén mégis a kormány kapott kétharmadot.

Mit mond a program és a térkép az egyéni választókerületekről, ahol eldőlhet a 2022-es választás? Kellő számú szimulációt lefuttatva egyértelműen kirajzolódik, hogy a választókerületek jelentős részében nem lesz a kormány és az ellenzék között szoros verseny. A 2019-ben kialakult kétpólusú rendszerben a főváros és az agglomeráció jó része, illetve néhány megyei jogú város (Szeged, Pécs, Miskolc, Dunaújváros, Tatabánya) ellenzéki fellegvár lett – a kistelepülések által dominált körzetek, különösen Hajdú, Szabolcs, Bács-Kiskun, Tolna, Zala, Vas és Győr-Moson-Sopron megyék viszont továbbra is kormánypárti felségterületek (egy-két nagyvárosi körzettől eltekintve). Több, mint 15 százalékpontos kormánypárti fölény kellene ahhoz, hogy akár csak egy fővárosi választókerületet is megnyerjen a Fidesz – 6 százalékpontos ellenzéki szavazattöbbslet pedig ahhoz, hogy akár csak egy Bács-Kiskun megyei körzetet is elhozzon az ellenzék. Jelen tudásunk szerint mindkét forgatókönyv elég távolinak tűnik. Ahol tehát el fog dőlni a választás, azok a billegő választókerületek (amerikai terminológiával csatater-körzetek). A kétpólusú rendszerek sajátja, hogy ezek kiléte – néhány meglepetéstől eltekintve – elég jól előrejelezhető.

A modellből az is következik, hogy az ellenzéknek a 106-ból 55-58 választókörzetet kell megnyernie a többséghez (ez a 106 körzet 52-55 százaléka). Ha a fővárosi 18 választókerület mellé még ellenzéki beállítottságúnak veszünk az agglomerációból 4 körzetet, a 2-2 pécsi és miskolci választókerületet, továbbá a 2019-ben újra megnyert dunaújvárosit, az egyik szegedit, a tatabányait és a szolnokit, úgy összesen 30 jó eséllyel nyerhető körzetet tudhat maga mögött az ellenzék (biztosra még ezekben sem mehet).

A kormány esetében ennél még többről van szó: elsősorban az említett megyékből 42 választókerületben is tetemes előnye van. A verseny tehát a további 34 választókerületben fog eldőlni: ebből a 34-ből kell megnyernie az ellenzéknek 25-28-at a számításaink szerint. Az 1. táblázatban jól látható, hogy ezek jó része olyan körzet, amelynek nagy részét a megyei jogú város lakossága alkotja (Békéscsaba, Szeged, Hódmezővásárhely, Debrecen, Eger, Salgótarján, Kaposvár, Nyíregyháza, Szombathely, Veszprém, Nagykanizsa), de már ezek közül is többenél jelentős a kistelepülési népesség aránya. Még több olyan billegő körzet van azonban, melynél a választókerület székhelyeként megjelölt település a 75-80 ezer választópolgárnak csak kis részét teszi ki. Ezek alapján az ellenzéknek csak akkor lesz esélye, ha a kistelepülésen élők között számottevően javítani tud a jelenlegi támogatottságán. Nem érdemes ugyanakkor az ellenzék esélyét pusztán az alapján megítélni, hogy 34 billegőből akár 28-at is meg kellene

nyernie: ezek jó része ugyanis hasonló adottságú kerület, így sokukat egyidejűleg lehet megnyerni – vagy elveszíteni. Inkább az országos támogatottsági szint mutatja, hogy mennyire kell aggódnia a kormányzó pártnak.

Végül, a táblázatban vastag betűvel kiemelt Borsod 6-os választókeretről (amelynek a teljes lakosságából csak 18 százalék tiszaujvárosi): 67%-os részvétel a Fidesz 2018-ban listán 47,5%-ot kapott, a Jobbik 27%-ot, a többi ellenzék párt együttvéve pedig 23%-ot. A 2019-es EP választáson ugyanezen a területen (alacsonyabb, 38 százalékos részvétel mellett) a Fidesz 53%-ot, a Jobbik 11%-ot, többi ellenzéki pedig 29%-ot ért el. 2019-ben az önkormányzati választáson szintén ugyanebben a körzetben (55 százalékos részvétel mellett) a kormánypárt a megyei listán 56%-os támogatottságnak örvendett, a külön listát állító DK 12%-ot kapott, a Jobbik-MSZP -Momentum-MMM listája pedig 30,5%-ot.

A helyiek jó része tehát még nem találkozott egységes ellenzéki kínálattal. Vasárnap egyrészt az is ki fog derülni, hogy a baloldali és liberális választók mennyire hajlandóak egy jobbikos jelöltre szavazni, másrészt az is, hogy a Jobbiknak a 2018-as szavazóit mennyire lehet átcsalogatni (vagy, ha úgy tetszik, visszacsalogatni) az összellenzéki jelölt mögé. Végül, a két blokk mobilizálási képessége is próbára lesz téve. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az időközi nem ugyanaz, mint a parlamenti választás: 2015-ben Veszprémben és Tapolcán is időközit nyert az ellenzék, aztán mindkét körzetet elvesztette a 2018-as országgyűlési választáson.

1. táblázat. Az ellenzéki, a billegő és a kormánypárti választókerületek (megye, sorszám, választókerület székhelye, zárójelben a 7 és fél ezer választásra jogosult települések részaránya)

ellenzéki	billegő	kormánypárti
Baranya 1 Pécs (4%)	Baranya 4 Szigetvár (79%)	Bács 1 Kecskemét (40%)
Baranya 2 Pécs (15%)	Békés 1 Békéscsaba (33%)	Bács 2 Kecskemét (15%)
Borsod 1 Miskolc (20%)	Békés 3 Gyula (64%)	Bács 3 Kiskőrös (64%)
Borsod 2 Miskolc (7%)	Békés 4 Orosháza (68%)	Bács 4 Kiskunfélegyháza (52%)
Budapest 1 V	Borsod 3 Ózd (63%)	Bács 5 Kiskunhalas (57%)
Budapest 2 XI	Borsod 4 Kazincbarcika (46%)	Bács 6 Baja (57%)
Budapest 3 XII	Borsod 6 Tiszaújváros (72%)	Baranya 3 Mohács (79%)
Budapest 4 II	Csongrád 2 Szeged (35%)	Békés 2 Békés (33%)
Budapest 5 VII	Csongrád 4 Hódmezővásárhely (31%)	Borsod 5 Sátoraljaújhely (71%)

Budapest 6 VIII	Fejér 1 Székesfehérvár (0%)	Borsod 7 Mezőkövesd (82%)
Budapest 7 XIII	Győr 1 Győr (6%)	Csongrád 3 Szentés (56%)
Budapest 8 XIV	Hajdú-Bihar 1 Debrecen (0%)	Fejér 2 Székesfehérvár (63%)
Budapest 9 X	Hajdú-Bihar 2 Debrecen (11%)	Fejér 3 Bicske (76%)
Budapest 10 III	Heves 1 Eger (47%)	Fejér 5 Sárbogárd (85%)
Budapest 11 IV	Heves 2 Gyöngyös (69%)	Győr 2 Győr (51%)
Budapest 12 XV	Heves 3 Hatvan (69%)	Győr 3 Csorna (75%)
Budapest 13 XVI	Jász 4 Törökszentmiklós (39%)	Győr 4 Sopron (36%)
Budapest 14 XVII	Komárom 2 Esztergom (60%)	Győr 5 Mosonmagyaróvár(66%)
Budapest 15 XVIII	Komárom 3 Komárom (63%)	Hajdú 3 Debrecen (44%)
Budapest 16 XX	Nógrád 1 Salgótarján (40%)	Hajdú 4 Berettyóújfalu (82%)
Budapest 17 XXI	Pest 3 Szentendre (37%)	Hajdú 5 Hajdúszoboszló (56%)
Budapest 18 XXII	Pest 4 Vác (65%)	Hajdú 6 Hajdúböszörmény (26%)
Csongrád 1 Szeged (9%)	Pest 6 Gödöllő (36%)	Jász 2 Jászberény (72%)
Fejér 4 Dunaujváros(42%)	Pest 7 Vecsés (17%)	Jász 3 Karcag (46%)
Jász 1 Szolnok (24%)	Somogy 1 Kaposvár (17%)	Nógrád 2 Balassagyarmat(84%)
Komárom1Tatabánya(8%)	Somogy 2 Barcs (71%)	Pest 9 Nagykáta (87%)
Pest 1 Érd (22%)	Somogy 4 Siófok (69%)	Pest 10 Monor (56%)
Pest 2 Budakeszi (41%)	Szabolcs 1 Nyíregyháza (0%)	Pest 11 Dabas (55%)
Pest 5 Dunakeszi (16%)	Szabolcs 2 Nyíregyháza (59%)	Pest 12 Cegléd (19%)
Pest 8 Szigetszentmiklós (24%)	Vas 1 Szombathely (10%)	Somogy 3 Marcali (85%)
	Veszprém 1 Veszprém (36%)	Szabolcs 3 Kisvárda (81%)
	Veszprém 2 Balatonfüred (61%)	Szabolcs 4 Vásárosnamény (100%)
	Veszprém 3 Tapolca (47%)	Szabolcs 5 Mátészalka (81%)
	Zala 3 Nagykanizsa (47%)	Szabolcs 6 Nyírbátor (62%)
		Tolna 1 Szekszárd (56%)
		Tolna 2 Dombóvár (57%)
		Tolna 3 Paks (75%)
		Vas 2 Sárvár (57%)
		Vas 3 Körmen (86%)
		Veszprém 4 Pápa (65%)
		Zala 1 Zalaegerszeg (39%)
		Zala 2 Keszthely (79%)